

VERSLAG VERVOLGBIJEENKOMST AKKRUMER GOEDLAND

Datum: 23 februari 2023

Locatie: Kromme Knilles, Akkrum

Welkom en programmaitleg

Piet Dijkstra opent de bijeenkomst. Aan hem is gevraagd deze ochtend het gesprek te leiden. We zitten vandaag voor de tweede keer in een wat grotere groep bijeen om te praten over het Akkrumer Goedland. De eerste keer was 1 april vorig jaar (bij Pean). Net als toen is er ook nu weer een mooie opkomst. De meesten hebben elkaar al vaker gezien of kennen elkaar zelfs zeer goed, maar er zijn ook een paar nieuwe gezichten. Daarom starten we met een kort voorstelrondje:

Arjen Brouwer (Provincie Fryslân, kernteam Akkrumer Goedland), Frans Debets (adviseur energie), Bert Rotteveel (vakantiepark Tusken de Marren), Henk Dam (Dam Beton), Sjoerd Miedema (De Nije Mieden, kernteam Akkrumer Goedland), Oeds Westerhof (verkenner Nationaal Park nieuwe stijl en gemeenteraadslid Heerenveen), Jan Haakma (verkenner Nationaal Park nieuwe stijl), Dietmar Laske (Brouwerij Gudzekop), Rinke van Keimpema (Mts Van Keimpema / theeschenkerij Nye Skou), Aen Age Jongbloed (Jongbloed Agro, kernteam Akkrumer Goedland), Wybren Jongbloed (gepensioneerd, voorzitter stichtingsbestuur Akkrumer Goedland), Janna van der Meer (tektschrijver, natuurvoedingsadvies), Ruben Abma (adviseur recreatie), Jorn Dijkstra (Wetterskip Fryslân), Maartje Verhagen (recreatiebedrijf Drijfveer - De Koken), Tom Yntema (Duurzaam Akkrum Nes), Aize Wijnstra (Pleatslik Belang Akkrum-Nes), Hans van der Werf (Friese Milieu Federatie), Henk Spijkerman (Spijkerman Keurslagerij), Renske Cans (adviseur groene en blauwe diensten), Joël van den Broek (CSA Yn 'e Sinne Farm), Albert van Zadelhoff (projectleider Akkrumer Goedland)

Activiteiten sinds de vorige bijeenkomst

Albert van Zadelhoff trapt af met een presentatie over de resultaten die sinds de start van het project in november '21 zijn bereikt. Zie bijgevoegde powerpoint.

Vragen:

- Is het ook een optie om samen te werken met Aldeboarn De Deelen? Akkrumer Goedland en Aldeboarn De Deelen liggen zo'n beetje tegen elkaar aan. Reactie: Goed om daar nog eens naar te kijken; ook in het licht van de schadecompensatie, waarmee in Aldeboarn De Deelen op landelijk niveau wordt gepionierd. Dat is een interessante ontwikkeling. Akkrumer Goedland is qua gebiedsomvang en aantal stakeholders kleiner en kent een andere insteek, waarbij het meer de ondernemers meer in de lead zijn.
- Hoe zit het met de Groeifondsaanvraag waar Akkrumer Goedland bij betrokken is? Reactie: Het klopt dat Akkrumer Goedland als pilotgebied is aangehaakt bij een hele grote aanvraag bij het Rijk door een grote coalitie van allerlei landelijke partijen over innovatieve oplossingen voor een klimaatbestendige economie. Het Friese veenweidegebied is in die aanvraag één van de inzoomgebieden en Akkrumer Goedland is daarbinnen weer geselecteerd als casusgebied. Mocht de aanvraag worden goedgekeurd, dan komt er een groot subsidiebedrag vrij voor het Goedland. We verwachten dat het Rijk ergens in de komende dagen meer duidelijkheid gaat geven.

Mogelijke recreatie initiatieven op het landgoed

Ruben Abma heeft in de voorbije maanden middels een "rondje langs de velden" bij verschillende Akkrumer ondernemers en andere betrokkenen een verkenning verricht naar sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor recreatieve ontwikkelingen in het Goedland. Hij deelt zijn bevindingen in een presentatie. Zie bijgevoegde powerpoint.

Vragen/reacties:

- Suggestie om kinderen als specifieke doelgroep toe te voegen. Kinderen weten te weinig van wat er op een boerderij gebeurt. Je zou educatie en recreatie kunnen verbinden.
- Hoe ga je om met initiatieven die op zich heel leuk en sympathiek zijn, maar weinig tot niets doen voor het verdienmodel voor de boer? De boer zal hier toch zakelijke keuzes in maken. Reactie: Heel veel identiteitsbepalende dingen zijn vaak qua verdienmodel helemaal niet zo lucratief, maar wel super belangrijk voor het imago van de plek (bijvoorbeeld de leuke boetiekjes in dat hippe stadje). Daar moet je dan wel iets mee.
- Zet in op de trots die de Akkrumers voor dit gebied kunnen gaan voelen. Wanneer die er is, zullen ze er ook voor gaan lopen. Sjoerd Miedema illustreert dat dit ook al gebeurt. De themaverkenning korte keten wees uit dat dit lastig op te zetten zou zijn, maar ondertussen verbinden slagerij Spijkerman, bakkerij Boonstra en bierbrouwerij Gudzekop zich wel aan zijn producten. Spijkerman vult aan dat daarbij de huidige onbekendheid nog parten speelt. Hij wist heel weinig van het bedrijf van Miedema, hij wist zelfs niet eens waar het gevestigd zat. Laat staan dat de consument het dan weet te vinden.
- Probeer een gecombineerde ontmoetingsruimte te creëren, waar informatie over het Goedland kan worden gegeven en ook producten van het land kunnen worden verkocht. Je krijgt zo ook meteen een beeldbepalende plek gekoppeld aan het landgoed. Aanvullende suggestie: Misschien kan dat ook in het centrum van het dorp? Bv in een leegstaande winkel?
- Is er in de verkenning ook gekeken naar de sportterreinen (voetbal, schaatsen, ijsbaan) en de toekomstplannen die daar spelen? Wellicht is hier sprake van koppelkansen? Reactie: Hier spelen ook nog weer discussies over eventuele woningbouw doorheen. Er wordt verwezen naar een schetsschuit die dit jaar op dorpsniveau zal worden georganiseerd. Wellicht is dit een goed moment om dingen bij elkaar te brengen.
- Er is enige tijd geleden op nationaal niveau onderzoek gedaan naar natuurbeleving onder Nederlanders. Het wandelommetje bleek daarbij een zeer belangrijke factor voor de

natuurbeleving. Ook kwam naar voren dat Friesland hier in verhouding weinig mogelijkheden voor zijn. Probeer dit bij het Goedland wel te faciliteren.

- Verhalen zijn belangrijk. Kijk naar de cultuurhistorie van het gebied en ga op zoek naar de inspirerende verhalen. Je moet verhalen vertellen. Texel doet dit bijvoorbeeld heel goed.

Mogelijke energie initiatieven op het landgoed

Net als Ruben doet ook Frans Debets een terugkoppeling van zijn rondje langs de velden. Hij heeft zich geconcentreerd op het thema energie (elektriciteit én warmte) en de mogelijke koppelingen met andere gebiedsthema's en het "grotere verhaal" van het Goedland. Zie bijgevoegde powerpoint. Zijn belangrijkste advies: begin maar gewoon. Net als hoe een jongere zijn/haar identiteit ontwikkelt door zijn/haar daden, zo zal dat ook gaan met het Goedland. Door te handelen leer je wie je als project/gebied/samenwerkingsverband bent.

Vragen/reacties:

- Is er gesproken met de lokale energiecoöperatie DAN (Duurzaam Akkrum-Nes)? Zijn die bereid initiatieven samen op te pakken? Reactie Tom Yntema (DAN): Wij willen graag dingen samen met het Goedland oppakken.
- Verschillende mensen noemen de (ambitieuze) toekomstrichting van het opzetten van een eigen energiebedrijf, zoals onlangs in Bedum is gedaan.
- Een onderdeel wat nog gemist werd in de presentatie is energieopslag, al dan niet gekoppeld aan laadpunten. Plaatselijk Belang meldt dat laadpalen er aan komen. Misschien zou je ook nog iets kunnen doen met buffering i.c.m. laadcapaciteit voor elektrische vaartuigen? Zou het verhaal weer versterken.
- Wat zouden we als eerste moeten doen? Reactie Frans: Een zonneweide lijkt hier echt wel een laaghangende vrucht. Vragen zijn dan: de omvang, de locatie, wil je het zelf doen of samen met een ontwikkelaar? Tom Yntema: Vergeet dan niet om ook naar de combi met windenergie en opslag te kijken.

De toekomstige rechtsvorm: een coöperatie?

Na de twee thematische sessies over recreatie en energie gaat Albert van Zadelhoff in op hoe plannen nu verder gebracht kunnen worden. Hoe organiseer je het? Hiervoor heeft hij een presentatie voorbereid. Zie bijgevoegde powerpoint. Een mooi inzicht wat deze ochtend hem al heeft opgeleverd is dat het Goedland als opdracht heeft om zowel voldoende geld door activiteiten heen te laten stromen als dat er liefde en trots vanuit de Mienskip gevoeld moet worden. Geld én liefde.

Vragen/reacties:

- Albert komt uit op de coöperatie als meest geëigende rechtsvorm om ondernemingsactiviteiten én bevordering van de Mienskip te combineren. Echter, is het terecht dat alle activiteiten in één entiteit worden verenigd? Zou het Goedland niet een samenstel van diverse entiteiten kunnen zijn? Zo wordt dat heel vaak gedaan. Oerol wordt als voorbeeld genoemd. De naam Oerol is van een stichting. Daarnaast zijn er allerlei entiteiten onder de vlag Oerol bezig met veel verschillende activiteiten. Het begint bij de vraag wat voor activiteiten wil je onder de Goedland vlag uitvoeren. De vervolgvraag is dan: hoe hang je die in de kerstboom?
- Hoe kunnen mensen participeren? Reactie Albert: Ik zie op hoofdlijnen twee categorieën voor me: (1) partijen die risicodragend deelnemen en kapitaal kunnen inleggen; en (2) de categorie "tientjesleden".

Afsluiting

Piet Dijkstra sluit de vergadering om half één af. Het was wat hem betreft een zeer geslaagde ochtend die veel inzicht en inspiratie heeft opgeleverd. Dit smaakt naar meer. Afgesproken wordt dat, wanneer het kernteam Goedland denkt dat het tijd is voor een volgende stap, zij het initiatief zal nemen voor een volgende bijeenkomst.

De bijeenkomst eindigt met een informeel lunchbuffet.

Bijlagen:

1. Presentatie Albert van Zadelhoff over voortgang project
2. Presentatie Ruben Abma over recreatie
3. Presentatie Frans Debets over energie
4. Presentatie Albert van Zadelhoff over de coöperatie als rechtsvorm